ВІДГУК

офіційного опонента, доктора економічних наук, професора
Овчаренка Євгена Івановича
на дисертаційну роботу Вінскевича Олександра Олексійовича на тему "Економічна безпека підприємницької діяльності в умовах системної кризи", подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність".

Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок із науковою тематикою. Складні умови, у яких сьогодні здійснюється підприємницька діяльність в Україні, характеризуються не просто високим рівнем мінливості чи непрогнозованості, а глибоким, системним кризовим станом. Трансформаційні процеси, спричинені повномасштабною війною, глобальною економічною та енергетичною нестабільністю, порушенням традиційних логістичних маршрутів, а також безпрецедентними інституційними шоками, сформували абсолютно нове середовище для ведення бізнесу. За таких умов локальні загрози набувають багатовимірного та взаємопов'язаного характеру, коли криза в одній сфері, наприклад, енергетичній чи демографічній, миттєво генерує хвилю деструктивних наслідків у фінансовій, виробничій, кадровій та інформаційно-кібернетичній підсистемах підприємства.

Отже, сучасна криза є беззаперечно системною, а її наслідки каскадно поширюються на макро-, мезо-, мікро- та нанорівні економіки, безпосередньо ставлячи під загрозу саме існування та спроможність до розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. У цій ситуації класичні парадигми та традиційне розуміння економічної безпеки підприємництва виключно як статичного стану захищеності від певного переліку загроз або як здатності утримувати фінансово-економічні показники в межах нормативних значень втрачають свою наукову та практичну релевантність. Замість реактивної боротьби з наслідками вже реалізованих ризиків, виникає гостра потреба у розробці проактивних, гнучких та резильєнтних механізмів управління. Такі механізми мають бути спрямовані не лише на фіксацію поточного стану безпеки, а на безперервне динамічне оцінювання того, наскільки внутрішня готовність підприємства, його організаційна структура, кадрові компетентності та фінансові ресурси відповідають мінливим, агресивним вимогам зовнішнього ризикового середовища.

Дисертаційна робота Вінскевича Олександра Олексійовича присвячена вирішенню саме цього надзвичайно складного, актуального та своєчасного завдання. Дослідження пропонує глибоке концептуальне переосмислення парадигми управління економічною безпекою, ініціюючи перехід від статичного захисту до стратегії динамічного узгодження. Цей перехід реалізується шляхом оцінювання так званих "структурних розривів" між фактичною (наявною) та необхідною (ризиково зумовленою) готовністю функціональних складових системи безпеки в умовах системної нестабільності. Особливої ваги, практичної цінності та емпіричної достовірності цьому дослідженню додає його фокус на підприємствах аграрного сектору економіки. Сьогодні аграрний сектор є одним

із ключових драйверів національної економіки, базисом продовольчої безпеки та основним джерелом експортних валютних надходжень. Водночас саме цей сектор виявляється чи не найбільш вразливим до поєднання традиційних природно-кліматичних та галузевих ризиків із системними шоками воєнного часу: руйнуванням інфраструктури, блокуванням логістики, дефіцитом капіталу та масштабною нестачею кваліфікованих кадрів. Тому пошук методичних рішень для зміцнення економічної безпеки саме аграрного підприємництва є життєво необхідним завданням для стійкості всієї держави.

Тематика дисертаційного дослідження органічно та нерозривно пов'язана з пріоритетними напрямами науково-дослідної роботи Хмельницького національного університету. Зокрема, дисертацію виконано в межах двох комплексних науково-дослідних тем кафедри. Перша з них – "Формування стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства" (державний реєстраційний номер 0125U003350), у межах якої здобувачем було розроблено та обґрунтовано інноваційний науково-методичний підхід до динамічного оцінювання відповідності системи економічної безпеки підприємства вимогам зовнішнього ризикового середовища. Друга наукова тема – "Стратегізація управління потенціалом підприємницьких структур у післявоєнній відбудові економіки України на засадах інноваційності" (державний реєстраційний номер 125U003292). У процесі реалізації цієї теми автор обґрунтував комплекс науково-методичних засад формування диференційованих, адресних управлінських рішень, спрямованих на зміцнення внутрішніх організаційних та фінансових спроможностей підприємницьких структур в умовах подолання наслідків системної кризи.

Завдання, які були успішно вирішені здобувачем у процесі роботи над дисертацією, повністю відповідають стратегічним векторам зазначених державних наукових програм, доповнюють їх новими теоретичними концептами та забезпечують міцне прикладне підґрунтя для подальших наукових розвідок. З огляду на це, актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, її наукова своєчасність та високе суспільно-економічне значення не викликають жодних сумнівів, а отримані результати формують вагоме наукове та прикладне підґрунтя для модернізації систем управління економічною безпекою вітчизняних підприємств.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю наукового дослідження. Аналіз змісту, мети, завдань та отриманих результатів кваліфікаційної праці підтверджує її повну та беззаперечну відповідність профілю спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", що належить до галузі знань 07 "Управління та адміністрування". Дисертант зосереджує свою дослідницьку увагу на концептуалізації складного феномену економічної безпеки саме через призму підприємницької діяльності, розглядаючи підприємство не просто як об'єкт захисту, а як проактивного суб'єкта ринкових відносин, що функціонує в умовах турбулентного ризикового середовища. Автор глибоко досліджує архітектуру цього середовища, структуруючи його на макрорівень (державна політика та глобальні шоки), мезорівень (регіональні та галузеві дисбаланси), мікрорівень (фінансово-

економічний стан самого підприємства) та нанорівень (індивідуально-поведінкові патерни, професійні та цифрові компетентності персоналу). Такий багаторівневий зріз є класичним і водночас глибоко модернізованим підходом до дослідження підприємницьких екосистем.

Розроблений автором методичний інструментарій безпосередньо спрямований на забезпечення конкурентоспроможності, стабілізацію фінансово-економічної стійкості, оптимізацію ресурсного забезпечення та формування організаційної резилієнтності підприємницьких структур (із глибокою емпіричною верифікацією на прикладі підприємств аграрного сектору). Усі ці аспекти є фундаментальними категоріями спеціальності 076. Удосконалені автором алгоритми ухвалення управлінських рішень щодо локалізації ризиків, виявлення резервів і дефіцитів готовності, а також розроблені рекомендації для мікро- і нанорівнів безпосередньо впливають на ефективність комерційної діяльності підприємств, підвищують їхню здатність до виживання та адаптації в умовах системної кризи. Це незаперечно підтверджує точну приналежність роботи до дослідницького поля вказаної спеціальності, оскільки впровадження розробленого інструментарію дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, раціоналізувати витрати на безпеку та гарантувати сталість підприємницької діяльності в найскладніших економічних реаліях.

Ступінь обґрунтованості, достовірності наукових положень, основні наукові результати, одержані автором, їх новизна. Дисертаційне дослідження Вінскевича О.О. відзначається високим рівнем академічної зрілості, логічною та послідовною структурою, а також глибокою внутрішньою єдністю складових частин. У першому розділі роботи автор успішно формує потужний теоретико-методологічний фундамент: переосмислює сутність та дефініцію економічної безпеки підприємництва, аргументуючи перехід від статичного до динамічного трактування цієї категорії, а також детально структурує загрози та ризики в умовах системної кризи. У другому розділі здійснено масштабну практичну діагностику трансформації ризикового середовища на макро- і мезорівнях, а також глибоко проаналізовано фактичний фінансово-економічний стан реальних підприємств аграрного сектору, що дозволило виявити їхні специфічні внутрішні резерви та критичні вразливості. У третьому розділі, який є кульмінацією наукового пошуку, запропоновано авторську комплексну методику динамічного оцінювання відповідності системи економічної безпеки, а також розроблено деталізований алгоритм ухвалення управлінських рішень на мікро- і нанорівнях, спрямованих на ліквідацію виявлених структурних розривів.

Високий ступінь достовірності та обґрунтованості отриманих результатів, висновків і рекомендацій надійно гарантується коректним, системним та комплексним застосуванням широкого арсеналу методів наукового пізнання. Автор майстерно поєднує загальнонаукові підходи (абстрагування, систематизацію, порівняльний аналіз) із потужним специфічним математико-статистичним апаратом. Зокрема, достовірність розрахунків забезпечується використанням індексних методів, методів нормування різнорідних показників, застосуванням правила Фішберна зі зв'язаними рангами для формалізації пріоритетності ризиків, використанням адаптованої шкали

Харрінгтона, методу зваженого агрегування, а також методів аналізу структурних розривів. Емпірична база дослідження є вичерпною та репрезентативною: вона спирається на значний обсяг офіційної статистичної інформації, фінансової звітності діючих аграрних підприємств, аналітичних звітів міжнародних організацій та актуальної нормативно-правової бази, що дозволило верифікувати теоретичні моделі на реальних економічних даних.

Отримані здобувачем результати формують цілісну концепцію, яка містить глибоку та суттєву наукову новизну, що робить беззаперечний внесок у розвиток теорії та практики економічної безпеки підприємництва.

До положень, які вперше обґрунтовано та суттєво удосконалено автором, належать:

✓ Комплексний науково-методичний підхід до динамічного оцінювання відповідності системи економічної безпеки підприємства вимогам зовнішнього ризикового середовища (викладено та теоретично обґрунтовано у пп. 3.1, с. 192-214). На противагу поширеним у науковій літературі статичним індикаторним або інтегральним моделям, які переважно констатують вже досягнутий стан безпеки без прив'язки до реального зовнішнього тиску, автор пропонує інноваційну, динамічну логіку. Ця логіка реалізується у послідовності: "оцінка ризикового середовища – визначення профілю необхідної готовності – оцінка профілю фактичної готовності – розрахунок структурного розриву – формування адресного управлінського впливу". Такий концептуальний зсув дозволяє підприємству точно виявляти реальні функціональні дефіцити в системі безпеки та раціонально використовувати наявні резерви.

✓ Методичний інструментарій динамічного оцінювання зовнішнього ризикового середовища підприємницької діяльності (детально розкрито та математично формалізовано у пп. 3.2, с. 215-239). Інноваційність авторського підходу полягає у відмові від статичних наборів показників та незмінних вагових коефіцієнтів. Натомість здобувач пропонує здійснювати інтеграцію ризиків макро- та мезорівнів із застосуванням унікальних фазово-динамічних вагових коефіцієнтів. Останні обчислюються за допомогою правила Фішберна зі зв'язаними рангами і жорстко прив'язуються до поточної фази системної кризи. Це дозволяє математично коректно враховувати не лише загальну інтенсивність ризиків, а й стрімку зміну їхньої пріоритетності у часі, формуючи високоточний динамічний профіль зовнішнього тиску.

✓ Методика визначення ризиково зумовленого рівня вимог до функціональних складових системи економічної безпеки підприємства (представлено та практично апробовано у пп. 3.3, с. 240-268). Автор відійшов від практики узагальненого оцінювання зовнішніх загроз, розробивши спеціальну матрицю відповідності "зовнішній ризик – складова економічної безпеки". Цей інструмент дозволяє зважено агрегувати нормовані оцінки ризиків із чіткою фіксацією сили їхнього специфічного впливу на кожну конкретну складову системи (фінансову, кадрову, логістичну тощо), трансформуючи абстрактний багатовимірний зовнішній тиск у конкретні кількісні вимоги до внутрішньої організаційної готовності підприємства.

✓ Методичний підхід до формування профілів необхідної та фактичної готовності системи економічної безпеки (обґрунтовано у пп. 3.3, с. 240-268).

Здобувач переконливо аргументував двоступеневу модель розрахунку необхідної готовності, яка передбачає поєднання динамічного ризиково зумовленого рівня вимог із фіксованим, мінімально допустимим базовим рівнем готовності. Водночас для визначення фактичної готовності автор запропонував потужний інтегрований алгоритм, який органічно поєднує кількісні (фінансово-економічні) показники діяльності з якісними (організаційними) індикаторами через стандартизовані бальні шкали та чек-листи.

✓ Інструментарій оцінювання відповідності та формування управлінських рішень (викладено у пп. 3.3, с. 240-268). Введення авторського концепту "вектора структурних розривів" між фактичною та необхідною готовністю дозволило чітко диференціювати стан кожної функціональної складової за класами відповідності та рівнем пріоритетності управлінського втручання. На цій базі автор формалізував зв'язок між спрямованістю розриву (наявністю резерву або дефіциту) та формуванням високоточних, адресних управлінських рішень на мікро- і нанорівнях.

Окрему групу результатів становлять положення, що набули подальшого розвитку:

✓ Теоретичні положення щодо сутності економічної безпеки підприємницької діяльності в умовах системної кризи (розкрито у пп. 1.1, с. 33-58). Автор суттєво розширив традиційне трактування, доповнивши його динамічним аспектом – розумінням безпеки як постійної, активної спроможності підприємницької системи підтримувати безперервну відповідність своїх внутрішніх механізмів захисту характеру та інтенсивності зовнішнього ризикового середовища.

✓ Структуризація системи економічної безпеки (деталізовано у пп. 1.2, с. 59-83). Відходячи від вузького набору класичних складових, здобувач запропонував розширену функціональну архітектуру. Окрім традиційних фінансової чи виробничої компонент, вона інтегрує новітні, критично важливі для умов сучасної системної кризи складові: організаційно-резилієнтну, інформаційно-цифрову, логістично-ресурсну та поведінкову безпеку, встановлюючи їхню диференційовану чутливість до ризиків макро- та мезорівнів.

З усім комплексом наукової новизни, фундаментально обґрунтованим у тексті дисертації та коректно відображеним в анотації, офіційний опонент повністю погоджується. Представлені результати є глибоко оригінальними, мають беззаперечну теоретичну та практичну цінність і свідчать про високий рівень професійної зрілості дослідника.

Практична цінність результатів дослідження і рекомендації щодо їх використання. Практична значущість дисертаційної роботи Вінскевича О.О. є високою, оскільки теоретичні моделі доведено до рівня готових прикладних інструментів, придатних для безпосереднього впровадження у корпоративному секторі. Запропонований методичний підхід та розроблений математичний алгоритм дають змогу топменеджменту підприємств проводити регулярний, глибокий моніторинг ризикового середовища, оперативно сканувати зовнішній тиск та порівнювати його з власними спроможностями. Це дозволяє керівництву

швидко виявляти прогалини, тобто функціональні дефіцити у власних організаційних, фінансових та інформаційних механізмах, і, що найважливіше, формувати адресні, чітко розраховані антикризові заходи для їх ліквідації, оптимізуючи при цьому витрати на безпеку.

Універсальність та гнучкість розробленого інструментарію полягає в тому, що він легко адаптується до специфіки підприємств різних масштабів, форм власності та галузевої приналежності. Глибока практична апробація авторської методики, здійснена на прикладі реальних підприємств аграрного сектору, переконливо довела її високу аналітичну точність, прогностичну здатність та адекватність в умовах високої турбулентності.

Про беззаперечну практичну цінність свідчить той факт, що результати наукової роботи вже успішно впроваджені в операційну діяльність реального сектору економіки. Зокрема, розробки здобувача імплементовано в управлінську практику ТОВ "Енселко Агро" (підтверджено офіційною довідкою № 172/5 від 08.09.2026 р.), де вони використовуються для системної ідентифікації зовнішніх макроекономічних загроз, оцінювання фінансової стійкості, управління ліквідністю та аналізу результативності використання ресурсів у період системної кризи. Крім того, авторські методики впроваджено в діяльність ТДВ "Городоцьке" (довідка про впровадження № 193 від 01.10.2026 р.) у частині визначення фактичної готовності функціональних складових безпеки, виявлення структурних розривів і вразливостей та обґрунтування пріоритетності управлінського впливу. Важливо відзначити, що теоретичні узагальнення та методичні розробки автора також знайшли своє застосування у навчальному процесі Хмельницького національного університету (довідка про впровадження № 035/81 від 28.09.2026 р.) під час викладання фахових дисциплін "Економічна безпека підприємства", "Антикризове управління", "Управління ризиками" та "Підприємництво", що сприяє підвищенню якості підготовки здобувачів вищої освіти.

Повнота оприлюднення результатів дослідження. Наукові здобутки, концептуальні положення та практичні рекомендації автора оприлюднено повною мірою, системно та своєчасно. За темою дисертаційного дослідження здобувачем опубліковано 11 наукових праць загальним обсягом 5,99 друкованих аркушів, з яких особистий внесок автора є надзвичайно вагомим і становить 3,51 друкованих аркушів. Структура публікаційного доробку повністю відповідає високим академічним стандартам. Серед опублікованих робіт: 5 ґрунтовних фахових статей у провідних наукових виданнях України, віднесених до категорії "Б" (особистий внесок – 2,15 друк. арк.); 1 розгорнута наукова стаття у престижному зарубіжному періодичному виданні (м. Цюріх, Швейцарія) обсягом 1,01 друк. арк. (особистий внесок – 0,70 друк. арк.); а також 5 змістовних публікацій у матеріалах авторитетних міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій і форумів, що забезпечило широку та якісну апробацію отриманих результатів у експертному науковому середовищі.

Законодавчі та нормативні вимоги Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора

філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами) щодо кількості, якості, фаховості та тематичного спрямування публікацій дотримано здобувачем у повному обсязі та без жодних зауважень. Наявність 4 наукових праць, опублікованих повністю одноосібно, є переконливим свідченням глибокої самостійності наукового пошуку, авторської оригінальності та здатності здобувача до генерування незалежних наукових ідей. Усі публікації, підготовлені у співавторстві, мають чітко розмежований та ідентифікований особистий внесок Вінскевича О.О., який безпосередньо стосується ключових аспектів дисертаційного дослідження.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Ретельна кваліфікаційна експертиза повного тексту дисертаційної роботи, а також глибокий аналіз усіх супровідних наукових публікацій переконливо засвідчують, що Вінскевич О.О. під час проведення дослідження та написання тексту неухильно і суворо дотримувався всіх фундаментальних принципів академічної доброчесності та наукової етики. У дисертаційній роботі використано виключно коректні, належним чином оформлені бібліографічні посилання на праці інших дослідників, наукові монографії, офіційні статистичні бази даних, нормативно-правові акти та аналітичні звіти. Усі запозичені ідеї, цитати, методики та емпіричні дані супроводжуються відповідними зносками на першоджерела, перелік яких налічує 176 позицій.

У колективних наукових статтях та матеріалах конференцій особистий внесок здобувача чітко розмежований, виокремлений і прозоро описаний, що унеможливлює будь-які маніпуляції з авторством. У процесі всебічного аналізу тексту кваліфікаційної праці жодних ознак академічного плагіату, самоплагіату, текстових запозичень без посилання на автора, а також фактів фабрикації чи фальсифікації емпіричних даних, графіків або статистичних розрахунків не виявлено. Дисертація є повністю оригінальною, автентичною авторською науковою розробкою, що підтверджується не лише візуальним аналізом, а й системною перевіркою роботи у спеціалізованих антиплагіатних системах. Високий рівень наукової етики здобувача формує абсолютну довіру до надійності та достовірності отриманих ним результатів.

Оцінка мови, стилю та оформлення дисертації. Дисертаційна робота Вінскевича О.О. вирізняється високим рівнем мовної культури. Вона написана академічною українською мовою з суворим дотриманням загальноприйнятих лексичних, граматичних, термінологічних і стилістичних норм, притаманних сучасному економічному дискурсу. Здобувач демонструє вільне та глибоке володіння складним понятійно-категоріальним апаратом економічної теорії, ризик-менеджменту та корпоративної безпеки, коректно та обґрунтовано використовуючи специфічну наукову термінологію. Текст кваліфікаційної роботи надзвичайно логічно структурований: він відзначається плавною, обґрунтованою послідовністю переходів від теоретичних оглядів до розробки методологічного інструментарію, а від нього – до прикладних емпіричних розрахунків і формування конкретних управлінських рекомендацій. Це забезпечує цілісність, читабельність та переконливість наукового тексту.

Технічне оформлення роботи, включно зі структурою розділів, оформленням багатовимірних таблиць, складних графічних малюнків, формул, списку використаної літератури та об'ємних інформативних додатків, виконано педантично та у строгій відповідності до актуальних Вимог до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Окремої високої оцінки заслуговує використання автором вражаючої кількості високоякісного візуального матеріалу: робота містить 93 детальні таблиці та 54 інформативні рисунки (значна частина з яких займає повні сторінки). Така масштабна візуалізація не лише свідчить про колосальний обсяг опрацьованої емпіричної інформації, а й значно полегшує сприйняття, аналіз та інтерпретацію складних математико-статистичних алгоритмів і результатів динамічного оцінювання.

Дискусійні положення та зауваження до роботи. Високо, позитивно та всебічно оцінюючи беззаперечну актуальність, глибоку наукову новизну, методологічну досконалість та потужне прикладне значення дисертаційної роботи Вінскевича Олександра Олексійовича, як офіційний опонент, вважаю за необхідне звернути увагу на окремі дискусійні моменти, певні теоретико-методологічні нюанси та зауваження, які потребують наукового уточнення або розширення у майбутніх дослідженнях автора:

1. У підрозділі 1.1 (с. 57-58) та наноструктурній декомпозиції моделі економічної безпеки (с. 75-81) автором впроваджено та обґрунтовано нанорівень, який охоплює психологічну, поведінкову, інформаційно-цифрову безпеку та професійно-інтелектуальні компетенції персоналу. Проте у методичному забезпеченні оцінювання фактичної готовності (підрозділ 3.3, с. 250-268) механізм кількісного та якісного вимірювання нанокомпонентів через організаційні індикатори (чек-листи) дещо відокремлений від загального інтегрального розрахунку фактичної готовності функціональних складових. Потребує додаткового пояснення, яким саме чином якісні поведінкові та психологічні індикатори нанорівня трансформуються у загальний числовий профіль фактичної готовності підприємства без втрати аналітичної точності.

2. У підрозділі 3.2 (с. 215-240) для визначення фазово-динамічних вагових коефіцієнтів ризиків макро- та мезорівнів автор використовує ранжування та правило Фішберна зі зв'язаними рангами. Правило Фішберна формалізує перехід від рангів до ваг, однак відтворюваність результату залежить від попередніх рішень щодо меж фаз і присвоєння рангів. Проте в тексті недостатньо деталізовано процедуру врахування експертної суперечливості при наявності зв'язаних рангів (коли кілька ризиків мають однакову пріоритетність у фазі системної кризи). Потребує пояснення вибір саме цього методу, його переваги порівняно з альтернативними методами визначення вагових коефіцієнтів (методом експертних оцінок, методом аналізу ієрархій), а також вплив зв'язаних рангів на кінцеві результати оцінювання.

3. У роботі (підрозділ 3.3) запропоновано формувати профіль необхідної готовності шляхом поєднання ризиково зумовленого рівня вимог із мінімально допустимим базовим рівнем готовності. Базовий рівень готовності G_{min}=0,50 та межі структурних розривів, зокрема - 0,20, безпосередньо

впливають на класифікацію стану підприємства і терміновість управлінського реагування. Потребує уточнення, якою мірою ці параметри є діагностичними орієнтирами методики та як їх можна перевірити на фактичних даних щодо втрат або перебоїв у діяльності підприємств. Також потребує додаткового обґрунтування саме таке значення, оскільки воно впливає на кінцеві нормативні значення необхідної готовності за кожною функціональною складовою.

4. У першому та третьому розділах дисертаційної роботи автор слушно обґрунтовує перехід від традиційного статичного оцінювання економічної безпеки до динамічного – через зіставлення профілів необхідної та фактичної готовності та визначення структурних розривів. Водночас у методичному підході до формування профілю необхідної готовності шляхом двоступеневого поєднання ризиково зумовленого рівня вимог із мінімально допустимим базовим рівнем готовності (підрозділ 3.3, с. 240-268) недостатньо чітко розкрито критерії та механізм емпіричного визначення цього «мінімально допустимого базового рівня» для кожної з семи функціональних складових (фінансової, виробничо-технологічної, кадрово-інтелектуальної, інвестиційно-інноваційної, інформаційно-цифрової, логістично-ресурсної та організаційно-резилієнтної). Зокрема, залишається відкритим питання: чи є цей базовий рівень універсальним для всіх підприємств аграрного сектору, чи він диференціюється залежно від масштабів діяльності та форми господарювання?

5. За результатами розрахунків ПП «Аграрна компанія 2004» та ТОВ «Енселко Агро» мають однакове значення інтегральної фактичної готовності – 0,839 за необхідного рівня 0,822 (підрозділ 3.3, табл. 3.43). Водночас підприємства однієї галузі можуть істотно відрізнятися за локальними воєнними загрозами, енергетичною залежністю, каналами збуту та логістичними маршрутами, тому профілі готовності за окремими функціональними складовими відрізняються. Доцільно чіткіше окреслити, що саме підтверджує проведена апробація та як методика враховуватиме індивідуальну експозицію підприємств до ризику. А також пояснити чи не нівелює інтегральне оцінювання важливі структурні відмінності між підприємствами та яким чином це враховано в авторському підході.

6. У табл. 3.23 (с. 243) єдиний ненульовий зв'язок інформаційно-цифрової складової встановлено з воєнним ризиком, який представлено Глобальним індексом миру. Тому вимога 1,000 у 2025 році визначається максимальним нормованим значенням одного загального індикатора. З огляду на те, що цифровий дефіцит виявлено в усіх трьох підприємств, доцільно було б деталізувати зовнішні цифрові загрози й перевірити, наскільки цей висновок стійкий до зміни складу індикаторів та коефіцієнтів матриці.

Висловлені зауваження, коментарі та побажання мають виключно дискусійний, рекомендаційний характер. Вони пропонуються як міркування та можливі вектори для подальшого розширення наукових пошуків талановитого дослідника. Ці зауваження жодною мірою не применшують вагомості, фундаментальності та практичної значущості одержаних науково-практичних результатів, не ставлять під сумнів наукову новизну роботи та не впливають на загальну високу, беззаперечно позитивну оцінку дисертаційного дослідження Вінскевича О.О.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Вінскевича Олександра Олексійовича на тему "Економічна безпека підприємницької діяльності в умовах системної кризи" є повністю самостійною, комплексною, глибоко аргументованою та логічно завершеною науково-дослідною працею. У цій роботі успішно, повно та на високому академічному рівні розв'язано актуальне і надзвичайно важливе для національної економіки науково-прикладне завдання – розроблення новітнього методичного інструментарію та концептуальних теоретичних положень управління економічною безпекою підприємництва через інноваційну призму динамічної оцінки структурних розривів в умовах жорсткої системної нестабільності.

Дослідження характеризується потужною методологічною базою, високим рівнем теоретичної обґрунтованості, системністю, логічністю та цілісністю. Автором розроблено оригінальні, математично вивірені аналітичні інструменти, ефективність, дієвість та життєздатність яких переконливо підтверджено успішною практичною апробацією на діючих підприємствах реального сектору економіки.

За своєю беззаперечною актуальністю, глибокою науковою новизною, високим ступенем обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, а також за своїм вагомим теоретичним і практичним значенням отриманих результатів, дисертаційна робота повністю та безумовно відповідає найвищим критеріям та вимогам пунктів 5, 6, 7, 8, 9 "Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії", який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (з урахуванням усіх чинних змін та доповнень). Робота також відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Автор дисертації, Вінскевич Олександр Олексійович, безперечно довів свій високий рівень наукової кваліфікації та заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність".

Офіційний опонент,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління,
менеджменту та маркетингу
Східноукраїнського національного
університет імені Володимира Даля
Міністерства освіти і науки України — Євген ОВЧАРЕНКО

Підпис професора кафедри публічного управління,
менеджменту та маркетингу
д.е.н., професора Овчаренка Є.І.
ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів — Ольга КУРТОВА